

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **94114** (13) **U**
(51) МПК (2014.01)
A01C 7/00
A01C 21/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2014 05991	(72) Винахідник(и): Вітанов Олександр Дмитрович (UA), Виродов Олександр Сергійович (UA)
(22) Дата подання заявки: 02.06.2014	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 27.10.2014	(73) Власник(и): ІНСТИТУТ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ, вул. Інститутська, 1, сел. Селекційне, Харківський р-н, Харківська обл., 62478 (UA)
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 27.10.2014, Бюл.№ 20	

(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ ТОМАТА ЗА ВУЗЬКОСПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ВИРОБНИЦТВА

(57) Реферат:

Спосіб вирощування томата за вузькоспеціалізованого виробництва у беззмінній культурі в богарних умовах на чорноземі опідзоленому включає в себе введення 1- річної ланки сівозміни з одночасним внесенням органо-мінеральних добрив у нормі 25 т/га перегною + N₉₀P₁₂₀K₉₀.

UA 94114 U

Корисна модель належить до галузі сільського господарства, зокрема до технології вирощування сільськогосподарських культур.

За сучасних умов землекористування зростає кількість господарств, що мають невелику площу, обмежений набір культур і вузьку спеціалізацію. Однак беззмінне вирощування культури (або культур одного сімейства) на одному місці (монокультура) не тільки обумовлює одностороннє виснаження ґрунту і нераціональне використання її родючості, а й викликає масове поширення небезпечних хвороб і шкідників, що в кінцевому результаті призводить до зниження врожайності та товарності овочевої продукції.

Більшість відомих технологій вирощування томата у відкритому ґрунті передбачає окреме внесення органічних і мінеральних добрив та повернення на попереднє поле у сівозміні не раніше ніж через 3-4 роки. Основне добриво вноситься восени під оранку і навесні під глибоку культивування. Звичайна норма добрив під томат: N-60-120 кг/га, P₂O₅-60-100, K₂O - 90-160, крім мінеральних добрив вносять напівперепрілий гній, перегній або компости у нормі 30-40 т/га [Овочівництво відкритого ґрунту/За ред. Г.Л. Бондаренка - К.: Урожай, 1977.-311 с; Помидоры/А.В. Алпатъев - М.: Колос, 1981.-304 с; Томат: возделывание и переработка/С.Ф. Гавриш, С.Н. Галкина - М.: Росагропромиздат, 1990.-190 с]. Такі заходи не відповідають вимогам вузькоспеціалізованих овочевих господарств, недостатні для поліпшення родючості орного шару ґрунту та фітосанітарного стану посівів.

Поставленою задачею корисної моделі є одержання в умовах вузькоспеціалізованого вирощування томата високого рівня врожайності і якості, покращення стану родючості ґрунту.

Поставлена задача вирішується введенням за беззмінного вирощування томата однорічної ланки сівозміни з польовими культурами суцільного посіву (ярі зернові на сидерат), яка забезпечує надходження до орного шару ґрунту рослинної маси близько 19,0 т/га з додатковим внесенням перегною -25 т/га та мінеральних добрив у нормі N₉₀P₁₂₀K₉₀. Усі добрива вносяться під зяблеву оранку. Технологія вирощування рослин у беззмінній культурі та ланці сівозміни загальноприйнята для богарних умов Полісся і Лісостепу України.

Ґрунт - чорнозем опідзолений, малогумусний, легкосуглинковий на лесовидному суглинку. Агрохімічний склад орного шару ґрунту характеризується вмістом гумусу - 2,72 %, P₂O₅-144 мг/кг, K₂O - 27 мг/кг.

За систематичного внесення органічних та мінеральних добрив відбувається окультурення ґрунту, він збагачується гумусом, поліпшуються його біологічні, фізико-хімічні властивості, водний і повітряний режими.

На фоні загального зниження вмісту гумусу, як основного показника родючості ґрунту, порівняно з початком проведення наших досліджень (1963 рік), простежується закономірність сповільнення темпів його падіння у варіантах з застосуванням органічних і органо-мінеральних добрив, порівняно з контролем без їх внесення та повним мінеральним живленням (табл.1).

Таблиця 1

Приріст* поживних елементів в орному шарі ґрунту (0-25 см), %

Фон живлення	Спосіб вирощування	Гумус	N	P	K
25т/га гною	беззмінне	48,0	21	44	45
	1-річна ланка**	84,0	32	48	200
N ₉₀ P ₁₂₀ K ₉₀	беззмінне	-8,0	25	48	54
	1-річна ланка**	0,8	57	276	318
25 т/га гною + N ₉₀ P ₁₂₀ K ₉₀	беззмінне	30,4	32	396	345
	1-річна ланка**	36,0	39	364	381

* приріст до ділянки беззмінного вирощування томата без внесення добрив (абсолютний контроль)

** переривання беззмінного вирощування однорічною ланкою сівозміни (ярі зернові на сидерат)

Також, переривання беззмінного вирощування однорічною ланкою сівозміни забезпечувало зменшення ступеня розвитку фітофторозу на 9,0-12,1 %, відносно до контролю (беззмінне вирощування без внесення добрив), а найбільш позитивний вплив відмічався за органо-мінерального живлення.

Забезпечення ґрунту поживними речовинами, зменшення ступеня розвитку хвороб та поліпшення низки інших факторів в свою чергу характеризують високу і сталу урожайність. Як

показали результати наших досліджень, система заходів, що пропонується вузькоспеціалізованим овочевим господарствам, ефективно впливає на збільшення урожайності відносно беззмінного вирощування без внесення добрив (табл. 2).

Таблиця 2

Приріст* урожайності за різних способів вирощування та удобрення, %

Фон живлення	Спосіб вирощування	
	Беззмінне вирощування	1-річна ланка**
25т/га гною	132,4	154,9
N ₉₀ P ₁₂₀ K ₉₀	146,1	162,6
25 т/га гною + N ₉₀ P ₁₂₀ K ₉₀	187,3	200,5

* приріст до ділянки беззмінного вирощування томата без внесення добрив (абсолютний контроль)

** переривання беззмінного вирощування однорічною ланкою сівозміни (ярі зернові на сидерат)

5

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб вирощування томата за вузькоспеціалізованого виробництва у беззмінній культурі в богарних умовах на чорноземі опідзоленому, який включає в себе введення 1-річної ланки сівозміни з одночасним внесенням органо-мінеральних добрив у нормі 25 т/га перегною+N₉₀P₁₂₀K₉₀.

10

Комп'ютерна верстка Л. Ціхановська

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601